

Krościenko (Woj. Małopolskie)

Kościół pw. Wszystkich Świętych

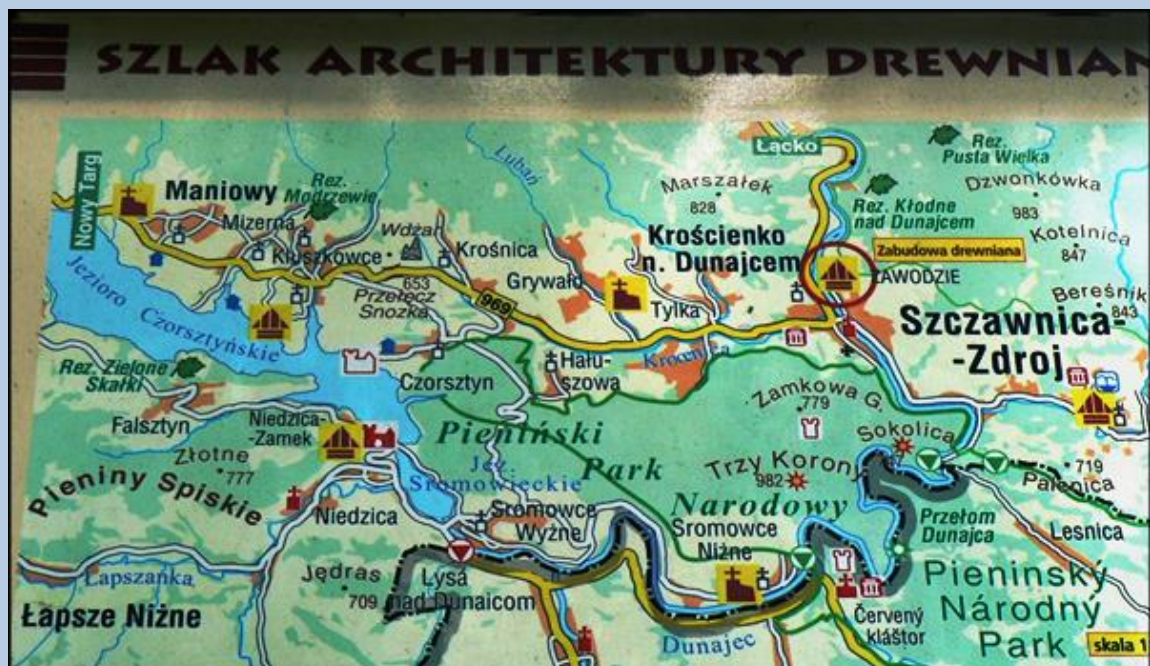
**KOŚCIÓŁ P. W. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH
W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM**

Krościenko nad Dunajcem, pierwotnie osada Crosno. Aktem lokacyjnym w 1348 roku król Kazimierz Wielki nadał miasteczku prawo magdeburskie. W XV w. osada zmieniła nazwę z Crosno na Crosnecz, później Crossenka, aż w końcu na obecną Krościenko. Od 1827 r. zaczyna być uzdrowiskiem. W latach 1855-67 jest powiatem, a od 1932 r. mieści się tu siedziba Pienińskiego Parku Narodowego. W tym samym roku traci status miasta. W 1973 r. zostaje złączone ze Szczawnicą w jedno miasto – Szczawnica-Krościenko. W 1982 r. zyskuje ponownie samodzielność i jest obecnie gminą zbiorczą z Grywałdem, Krośnicą, Hałuszową i Tylką. Kościół parafialny, położony przy prostokątnym rynku o turbinowym układzie ulic z XIV-wiecznym ratuszem pośrodku, istniał już ok. 1350 r. W 1546 r. został powiększony o obecną nawę, a pierwsza notatka o wieży pochodzi z 1608 r. W XVIII w., po pożarach, prezbiterium nakryto sklepieniem krzyżowym na gurtach, mury wzmocniono pilastrami i skarpami, a wieżę zwieńczył hełm. W 1954 r. wymieniono posadzkę drewnianą na andezytową. Witraże projektowali i wykonali artyści: E. Kwiatkowski i H. Papée-Bożyk w latach 1964-65. Czerwone pasy na wieży mają przedstawiać osiem błogosławieństw z Ewangelii na dzień Wszystkich Świętych. Dwa pasy pionowe symbolizują przykazania miłości Boga i bliźniego. Wewnątrz wieży znajdują się trzy dzwony ufundowane w latach 1949-55, w miejsce wcześniejszych zarekwirowanych dwukrotnie w 1917 i 1942 r. Obok wejścia do kościoła, po lewej stronie, „Męka Pańska” wykonana przez J. Janosa z Dębna. Na lewym słupie bramy wejściowej, w kapliczce, rzeźba Chrystusa Frasobliwego dłuta T. Ligasa. Pod spodem „Smutki Jezusowe” według tekstu ks. M. Malirskiego.

Wnętrze kościoła zdobią fragmenty polichromii z różnych okresów: męczennictwo św. Katarzyny – przy ambonie (XIV w.); scena Ukrzyżowania (XV w.), pod krzyżem przedstawieni „rycerze Olbrachtowi”; życie Chrystusa (XVI w.) – 23 sceny, od Zwiastowania do Wniebowstąpienia autorstwa Jakuba Koraba. Namalował on również: św. Rodzinę – na przeciwległej ścianie między oknami; postać św. Krzysztofa – patrona flisaków i kierowców – obok bocznego ołtarza; postać świętego w kierpach, prawdopodobnie św. Rocha – patrona broniącego przed zarazkami – koło chóru; niezachowaną scenę Sądu Ostatecznego (na ścianie tęczyowej) – scena nieba za ołtarzem św. Józefa oraz, lepiej zachowana, scena piekła (paszcza wieloryba, do której złe duchy zapędzają potępionych) – za prawym ołtarzem; oraz trzy diabły z cyrografem nad wejściem do „babińca” Zachęszki (XVII w.) – świadectwo konsekracji kościoła. Festony kwiatowe i wazony z kwiatami (XVIII w.) – na pilastrach dobudowanych po pożarze drewnianego sklepienia w 1755 r. oraz we wnękach okien. Dekoracja stropu nawy z 1846 r., z centralnym obrazem Matki Boskiej Różańcowej, zrekonstruowana w 1955 r. Wnętrze kościoła zdobią również zabytkowe dzieła sztuki: kamienna chrzcielnica gotycka z Orłem Białym, herbem Godziemba oraz herbami Leliwa, Nalęcz, Syrokonia, Szreniawa oraz datą 1493 (prawdopodobnie chrzcielnica była darem króla Jana Olbrachta i towarzyszących mu rycerzy); XVIII-wieczna ambona; lewy ołtarz boczny – pod wezwaniem św. Józefa, z pięknym tabernakulum i obrazem „Ecce homo” w złoconej sukni – za zasuwą obrazu św. Józefa; prawy ołtarz boczny z obrazem Ukrzyżowania, zwieńczony płaskorzeźbą Przemienienia; w ołtarzu głównym obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem (XVIII w.) – w kronie parafialnej, przyniesiony pod kościół przez fale Dunajca, a uległ zniszczeniu od starości w okresie międzywojennym), zasawa to XVIII-wieczny obraz z przedstawieniem Wszystkich Świętych. Parapet chóru zdobią: herb Krościenka, św. Cecylia i Dawid oraz cztery putta grające na różnych instrumentach muzycznych. Organy pochodzą z 1827 r. Środkowa lampa to dzieło świątowej stawy artysty-złotnika J. Nalęcz-Hakowskiego.

zdjęcia: Jan Nitecki

zdjęcia w czerwonej obwódce zapożyczono z:

<http://images.polskaniezwykla.pl/user/original/216194.jpg>

https://4.bp.blogspot.com/-ua1Ahhg178s/Vu2w14rlzq/AAAAAAAAAK5s/KIoex7GJkp0Rdw-dTRokeyls0JgwX_3CQ/s1600/P3170018.JPG